

Bruselj, 27.3.2013
SWD(2013) 96 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

POVZETEK OCENE UČINKA

Spremni dokument k

predlogu

UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o spremembi UREDBE SVETA (ES) št. 207/2009 z dne 26. februarja 2009
o blagovni znamki Skupnosti**

in

predlogu

DIREKTIVE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z blagovnimi znamkami (prenovitev)

{COM(2013) 161 final}

{COM(2013) 162 final}

{SWD(2013) 95 final}

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

POVZETEK OCENE UČINKA

Spremni dokument k

predlogu

UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o spremembi UREDBE SVETA (ES) št. 207/2009 z dne 26. februarja 2009
o blagovni znamki Skupnosti**

in

predlogu

DIREKTIVE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z blagovnimi znamkami (prenovitev)

1. OZADJE

V Evropi se blagovna znamka lahko registrira na nacionalni ravni pri uradih za industrijsko lastnino v državah članicah ali na ravni EU kot blagovna znamka Skupnosti pri Uradu za usklajevanje na notranjem trgu (znamke in modeli) (v nadaljnjem besedilu: UUNT) v Alicanteu.

Direktiva o blagovnih znamkah in uredba o blagovni znamki Skupnosti nista bili znatno spremenjeni že od devetdesetih let, tj. odkar je bil oblikovan pravni red za blagovno znamko Skupnosti. V nasprotju s tem pa se je v zadnjih dveh desetletjih znatno spremenilo poslovno okolje.

2. OPREDELITEV PROBLEMA

Opredeljena sta bila dva glavna problema: prvi v zvezi z različnimi določbami obstoječega regulativnega okvira in drugi v zvezi z nizko stopnjo sodelovanja med uradi za blagovne znamke.

Prvič, direktiva o blagovnih znamkah sploh ne zajema postopkovnih vidikov, stopnja usklajevanja materialnega prava (vključno z neobveznimi določbami) je nezadostna in pravna podlaga za sodelovanje med UUNT in nacionalnimi uradi za industrijsko lastnino pa ni jasno določena.

Drugič, UUNT in nacionalni uradi za industrijsko lastnino morajo tesno sodelovati, da dosežejo in zagotovijo komplementarnost in interoperabilnost med sistemom blagovne znamke Skupnosti in nacionalnimi sistemi. Vendar poleg neobstoječe jasne pravne podlage sodelovanje ovirata še dva druga dejavnika. Ta dejavnika sta nezadostna tehnična zmogljivost (oprema IT) nacionalnih uradov in dejstvo, da ti nimajo zadostnih finančnih sredstev za

dolgoročni razvoj, lansiranje in vzdrževanje skupnih orodij, kot na primer skupne podatkovne zbirke blagovnih znamk s funkcijo iskanja po spletu.

Zgoraj navedena problema na različne načine zelo škodljivo vplivata na industrijo. Ne samo, da te pomanjkljivosti omejujejo dostop do sistemov zaščite blagovnih znamk, imajo visoko stopnjo pravne negotovosti in ogrožajo komplementarni odnos med sistemom blagovne znamke Skupnosti in nacionalnimi sistemi, ampak izkrivljajo tudi enake konkurenčne pogoje za družbe, kar dodatno negativno vpliva na konkurenčnost EU.

Brez ustreznih sprememb je zelo verjetno, da se bodo podoptimalni pogoji za evropska podjetja in slabo razvita komplementarnost med sistemi blagovnih znak še poslabšala.

Ponujenih je bilo nekaj obetajočih predlogov praktičnih rešitev za olajšanje sodelovanja med UUNT in nacionalnimi uradi za industrijsko lastnino, zlasti v okviru Sklada za sodelovanje UUNT. Vendar je ta izkušnja razkrila očitne pomanjkljivosti sedanjega okvira za sodelovanje ter pokazala omejitve sodelovanja, ki temelji na prostovoljni ureditvi.

Zato kljub obstoječim pobudam za sodelovanje trajnostne koristi niso zagotovljene in če se stanje ne bo spremenilo, se bodo koristi teh pobud spremenile v strošek.

Iz tega sledi, da bolj ko so uradi za industrijsko lastnino neučinkoviti, manj so privlačni v primerjavi s sistemom blagovne znamke Skupnosti, kar pomeni tveganje, da lastniki blagovne znamke prenehajo uporabljati svojo znamko in se odločijo za blagovno znamko Skupnosti. Dolgoročno gledano lahko to ogrozi upravičenost nacionalnih sistemov, kar bi bilo nasprotju s ciljem, ki si prizadeva za ohranitev nacionalnih blagovnih znamk skupaj z blagovno znamko Skupnosti, upoštevajoč usklajenost in komplementarnost med njimi.

3. SUBSIDIARNOST

Člen 118(1) PDEU omogoča določitev ukrepov za uvedbo enotnih pravic intelektualne lastnine, da se zagotovi varstvo teh pravic po vsej EU, vključno z vzpostavitvijo centralizirane ureditve na področju potrjevanja, usklajevanja in nadzorovanja. Sprejetje ukrepov za približevanje zakonov in drugih predpisov v državah članicah, katerih predmet je vzpostavitev in delovanje notranjega trga je določeno v členu 114 PDEU.

Blagovna znamka Skupnosti je neodvisni naziv intelektualne lastnine EU. Uredbo lahko ustrezno spreminja le zakonodajalec EU, da se izboljša in poenostavi sistem blagovne znamke Skupnosti. Isto velja za potrebne spremembe ustreznih določb, ki so že del direktive o blagovnih znamkah.

Ker poleg tega opredeljeni problemi družbam EU ne omogočajo enakih konkurenčnih pogojev (kar nadalje negativno vpliva na njihovo konkurenčnost), se priporoča sprejetje ukrepov, ki lahko izboljšajo delovanje notranjega trga. Taki ukrepi, katerih cilj je povečanje sedanje stopnje približevanja v okviru direktive o blagovnih znamkah, se lahko sprejmejo le na ravni EU, zlasti ker je treba zagotoviti skladnost s sistemom blagovne znamke Skupnosti.

Ker pa je UUNT regulativna agencija EU, se rešitev za neugodne okvirne pogoje, ki ovirajo učinkovito sodelovanje z nacionalnimi uradi, lahko doseže le na ravni EU.

4. CILJI

Splošni cilj pregleda je modernizirati sistem blagovnih znamk v Evropi. Z izboljšanim dostopom do sistemov blagovnih znamk (znižanje stroškov, večja hitrost in predvidljivost) bi povečal konkurenčnost družb EU in omogočil pravno varnost za vsa podjetja v EU ter posledično zagotovil soobstoj in komplementarnost med EU in nacionalnimi sistemi.

Namen posameznih ciljev je povečati usklajenost direktive o blagovnih znamkah z uredbo o blagovni znamki Skupnosti ter povečati stopnjo sodelovanja med UUNT in nacionalnimi uradi za industrijsko lastnino.

Nazadnje je namen operativnih ciljev doseči večje približevanje določb materialnega prava in postopkov za pridobivanje blagovnih znamk, zagotoviti ustrezno regulativno pobudo za sodelovanje, izboljšati sodelovanje na tehničnem področju med uradi nacionalnih uradov za blagovne znamke ter zagotoviti dolgoročno financiranje dejavnosti sodelovanja.

5. ANALIZA IN PRIMERJAVA MOŽNOSTI POLITIKE IN NJIHOVI UČINKI

Možnosti politike so bile obravnavane po posameznih operativnih ciljih glede na uspešnost (doseganje cilja) in učinkovitost (potreben čas, skupni stroški, sorazmernost).

5.1. Približevanje blagovnih znamk in postopkov

Možnost 1 (izhodišče): ne glede na očitno potrebo po nadaljnji prilagoditvi heterogenega pravnega okvira, dodatnega usklajevanja ne bi bilo.

Možnost 2 (delno približevanje): približevanje nacionalnih zakonodaj in njihova usklajenost s sistemom blagovne znamke Skupnosti bi se v skladu z uredbo o blagovni znamki Skupnosti razširilo na (i) prilagoditev glavnih postopkovnih pravil z uredbo o blagovni znamki Skupnosti, (ii) prilagoditev nadaljnjih vidikov materialnega prava, obravnavanih v uredbi o blagovni znamki Skupnosti, in (iii) zmanjšanje neobveznih določb v direktivi o blagovnih znamkah. Šteje se, da države članice lahko v razumnem časovnem obdobju izvedejo te omejene prilagoditve. Ker bi bila izpolnitev opredeljenih ciljev zelo negotova, se zdi primerno, da se v primeru približevanja na prostovoljni podlagi (podmožnost 2a) usklajevanje nadaljuje s pravno zavezujočim instrumentom (podmožnost 2b).

Možnost 3 (popolno približevanje): približevanje bi temeljilo na možnosti 2, vendar bi vsebovalo vse preostale vidike materialnega prava za blagovne znamke in zadevne postopke. Približevanje bi bilo bodisi prostovoljno (3a) bodisi obvezno (3b). Vendar analiza obstoječih problemov ni pokazala očitne potrebe po popolnem približevanju vseh določb o blagovnih znamkah. Poleg tega se zdi, da države članice niso pripravljene na tako obsežne spremembe. Zato bi bila možnost 3 nesorazmerna z dejanskimi potrebami, njena politična izvedljivost pa zelo vprašljiva.

Možnost 4 (enotni pravilnik): nacionalna zakonodaja v zvezi z blagovnimi znamkami bi se v celoti nadomestila z enotnim pravilnikom, ki bi določal enotna pravila za vso EU. Tako bi vsi nacionalni uradi uporabljali enake določbe. Vendar je jasno, da bi bila ta možnost, še bolj kot možnost 3, nesorazmerna, zato jo je treba že na tem mestu zavreči.

Cilj 1 – približevanje zakonodaje v zvezi z blagovnimi znamkami¹

	Uspešnost	Učinkovitost			Skupaj
	Večje približevanje zakonodaje in postopkov v zvezi z blagovnimi znamkami	Potreben čas	Skupni stroški	Sorazmerno st	
1. Izhodišče	0	0	0	0	0
2. Delno približevanje					
2a. Prostovoljno	?	--	-	+	-
2b. Obvezno	++	+	-	+	++
3. Popolno približevanje					
3a. Prostovoljno	?	--	--	-	-
3b. Obvezno	++	--	--	--	+/-
4. Enotni pravilnik	++	--	--	--	+/-

Pričakuje se, da bo imela izbrana možnost 2b prevladujoč pozitiven učinek na vse **uporabnike** sistema blagovnih znamk, zlasti za mala in srednja podjetja. Dolgoročno bi prispevala k izboljšanju učinkovitosti in uspešnosti postopkov **na ravni uradov za industrijsko lastnino** ter končno privedla do znatnega zmanjšanja stroškov. Nazadnje bi, če bi za merilo vzeli sistem blagovne znamke Skupnosti, nedvoumno koristila tudi **UUNT** in njegovemu prizadevanju podpreti in uskladiti konvergenčne prakse in orodja z nacionalnimi uradi. Poleg tega bodo enega od prednostnih usklajevalnih ukrepov, tj. uvedba sistema „ena vrsta pristojbine za vse“, spremljale ustrezne spremembe prijave in podaljšanja blagovne znamke Skupnosti ter pristojbin zanjo, kar bo dodatno koristilo **uporabnikom**.

5.2. Manjkajoča jasno določena pravna podlaga za sodelovanje

Možnost 1 (izhodišče): za sodelovanje ne bi bila določena nobena posebna pravna podlaga.

Možnost 2: jasno določena pravna podlaga bi UUNT in nacionalnim uradom omogočila sodelovanje (neobvezno sodelovanje) z namenom usklajevanja praks in razvijanja skupnih orodij in podatkovnih zbirk. Glede na nezavezujočo naravo sodelovanja ni mogoče pričakovati, da bi sodelovali vsi uradi.

Možnost 3: nacionalni uradi in UUNT bi bili zavezani sodelovanju (obvezno sodelovanje). Cilji sodelovanja bi bili jasno določeni, da bi se omogočilo spremljanje napredka pri njihovem uresničevanju. Ker bi bilo zagotovljeno sodelovanje vseh uradov, bi ti svojim proračunskim organom lahko lažje upravičili dodelitev sredstev za skupne projekte z drugimi uradi za

¹ Lestvica rezultatov: pozitivni učinek: od rahlo pozitivni (+) do zelo pozitivni učinek (++); negativni učinki: od rahlo negativni (-) do zelo negativni učinek (--); negotov rezultat: (?); brez učinka: 0.

industrijsko lastnino, znotraj UUNT pa bi lažje potrdili odhodke v zvezi z dejavnostmi sodelovanja.

Cilj 2 – zagotovitev ustrezne pravne podlage za sodelovanje

	Uspešnost	Učinkovitost			Skupaj
	Večja spodbuda za sodelovanje	Potreben čas	Skupni stroški	Sorazmerno st	
1. Izhodišče	0	0	0	0	0
2. Pravna podlaga za neobvezno sodelovanje	?	+	+	?	?
3. Pravna podlaga za obvezno sodelovanje	++	+	+	+	+

Izbrana možnost 3 bi zagotovila celovito sodelovanje v postopku usklajevanja praks in razvijanja skupnih orodij ter tako izpolnila pričakovanja **uporabnikov**. Za **nacionalne urade** bi izbrana možnost pomenila znatno povečanje učinkovitosti in znižanje stroškov v srednjem ali dolgoročnem obdobju. Nacionalni uradi bi lahko gradili na izkušnjah, pridobljenih v okviru Sklada za sodelovanje UUNT, ter še naprej razvijali obstoječi okvir, ki bi olajšal neoviran prehod. UUNT je jasno pokazal, da zna učinkovito in v omejenem času upravljati tako obsežne projekte sodelovanja, znal pa bo dobro izkoristiti tudi skupne projekte.

5.3. Vzpostavitev sodelovanja glede na tehnične zmogljivosti

Možnost 1: vsak urad za industrijsko lastnino lahko sam, pridobi in razvije zahtevane zmogljivosti.

Možnost 2: zahtevane zmogljivosti in orodja so dostopni uradom za industrijsko lastnino v okviru prostovoljnega sodelovanja.

Možnost 3: zahtevane zmogljivosti so dostopne v okviru obveznega sodelovanja. Samo ta možnost bi omogočila, da bi vsi uradi imeli koristi in se zavezali razvoju skupnih orodij in podatkovnih zbirk.

Cilj 3 – vzpostavitev tehničnih zmogljivosti na ravni nacionalnih uradov za industrijsko lastnino

	Uspešnost	Učinkovitost			Skupaj
	Večja zanesljivost za pridobitev zmogljivosti	Potreben čas	Skupni stroški	Sorazmerno st	
1. Izhodišče	0	0	0	0	0

2. Neobvezen dostop do orodij	?	?	+	+	?
3. Obvezen dostop do orodij	++	+	+	+	+

Z izbrano možnostjo 3 **uporabniki** lahko pričakujejo usklajene in tehnološko posodobljene rešitve IT. S tem se bosta povečala dostop in učinkovitost, stroški pa se bodo zmanjšali. Izboljšani dostop do razvoja IT bo **uradom za industrijsko lastnino** omogočil, da izkoristijo povečano sodelovanje. Izbrana možnost bi koristila tudi **UUNT**.

5.4. Vzpostavitev sodelovanja glede financiranja

5.4.1. Financiranje na splošno

Možnost 1: vsi uradi za industrijsko lastnino in UUNT bi krili celotne stroške svojih dejavnosti sodelovanja. To bi državam članicam onemogočilo sodelovanje v shemah sodelovanja, zato s to možnostjo ne bi mogle doseči zadanih ciljev.

Možnost 2: dejavnosti sodelovanja bi bile financirane iz proračuna EU. Vendar je malo verjetno, da bi bilo glede na sedanje proračunske omejitve iz proračuna EU mogoče pridobiti znatno vsoto.

Možnost 3: financiranje bi bilo zagotovljeno iz proračuna UUNT, pri čemer bi se uporabil del letnega prihodka UUNT. Določen bi bil ustrezen mehanizem financiranja, vključno z mehanizmi nadzora, ki bi zagotovili, da se skladi uporabljajo le za nekatere posebne namene in za katere bi veljala merila skladnosti. UUNT je dosegel znaten finančni presežek, ki se že zdaj deloma uporablja za financiranje projektov Sklada za sodelovanje. Poleg tega letni rezultati proračuna UUNT stalno presegajo odhodke iz poslovanja Urada. Zato bi se nove dejavnosti sodelovanja lahko financirale iz letnih prihodkov in/ali obstoječega presežka, s čimer bi bila zagotovljena zadostna sredstva. Stroški dejavnosti sodelovanja med UUNT in nacionalnimi uradi bi znašali od 17 do 20 milijonov EUR letno, kar ustreza približno 10 % prihodkov iz poslovanja UUNT. Proračunske napovedi kažejo, da možnost 3 v proračunu UUNT ne bi povzročila neravnotežja.

Možnost 4 – zagotovitev dolgoročnega financiranja

Možnosti	Merila za ocenjevanje			
Zagotavljanje dolgoročnega financiranja	Uspešnost (doseganje ciljev)	Učinkovitost		Splošna ocena
	Boljša zagotovitev financiranja	Potreben čas	Skupni stroški	
1. Financiranje iz držav članic	0	0	0	0
2. Financiranje iz proračuna EU	?	?	0	–
3. Financiranje iz proračuna UUNT	++	++	0	++

5.4.2. *Financiranje iz proračuna UUNT – mehanizem financiranja*

Poročilo analizira dva možna modela financiranja: financiranje s pavšalnim zneskom na podlagi dogovorjenih meril za razdelitev (3.1a) in financiranje s projekti na podlagi nepovratnih sredstev (3.2a). V poročilu je na podlagi ocene ugotovljeno, da je zadnja možnost ustrežnejša za doseg zadanih ciljev.

Uporaba proračuna UUNT – mehanizem financiranja

Možnosti v zvezi s financiranjem iz proračuna UUNT Mehanizem financiranja	Uspešnost: (cilj: zagotavljanje dolgoročnega financiranja)	Učinkovitost		Splošna ocena
		Ustreznost financiranja	Kompleksnost in preglednost	
1a. Pavšalni znesek na podlagi razdelitve	+/-	–	–	–
2a. Projektno financiranje na podlagi nepovratnih sredstev	++	++	+	++

5.4.3. *Financiranje iz proračuna UUNT – vir financiranja*

Glede na analizo možnosti, in sicer financiranje iz proračuna UUNT za poslovanje (3.1b) ali posebnih prihodkov UUNT (3.2b) ter dodatna uporaba zbrane finančne rezerve (3.3b), se zdi najprimerneje, da se dejavnosti sodelovanja financirajo iz celotnih letnih prihodkov UUNT.

Uporaba proračuna UUNT – vir financiranja

Možnosti v zvezi s financiranjem iz proračuna UUNT Vir financiranja	Uspešnost: (cilj: zagotavljanje dolgoročnega financiranja)	Učinkovitost			Splošna ocena
		Ustreznost financiranja	Relevantnost (vir v primerjavi z namenom)	Tveganje za proračun UUNT	
1b. Financiranje iz proračuna za poslovanje	++	+	0	+/-	+
2b. Financiranje iz posebnih prihodkov (pristojbine za podaljšanje)	++	–	–	0	0
3b. Uporaba presežka (večji delež za Sklad za sodelovanje)	--	+	0	0	–

5.4.4. *Učinki izbrane možnosti*

Uporabniki bi od rezultatov nove sheme sodelovanja imeli očitne koristi. Poleg tega nanje ne bi vplivala uporaba proračuna UUNT za financiranje skupnih projektov z nacionalnimi uradi za industrijsko lastnino. Ker bi bila zagotovljena zadostna sredstva za financiranje dejavnosti sodelovanja, bi **nacionalni uradi za industrijsko lastnino** lahko sodelovali v njih ter se dolgoročno zavezali skupnim projektom sodelovanja. Financiranje dejavnosti sodelovanja s strani UUNT bi seveda znatno vplivalo na njegov proračun. Iz tega lahko sledi, da bi proračun UUNT dodatne izdatke v zvezi s financiranjem projektov sodelovanja z nacionalnimi uradi lahko prenesel iz svojih letnih rezultatov poslovanja, pri čemer bi se upošteval učinek

prilagoditve pristojbin UUNT zaradi uvedbe sistema „ena vrsta pristojbine za vse“. Zato izbrana možnost v proračunu UUNT ne bi povzročila neravnotežja.

6. SPREMLJANJE IN VREDNOTENJE

Tri leta po izteku roka za prenos lahko države članice Komisiji predložijo poročilo o izvajanju novih določb Direktive. Komisija lahko na podlagi teh informacij sestavi poročilo in vključi oceno uspešnosti sprejetih ukrepov. Poleg tega bi se dejavnosti sodelovanja, financirane iz proračuna UUNT, preverjale in spremljale v skladu s finančnimi predpisi, ki se uporabljajo za Urad, zlasti v zvezi s postopki za nepovratna sredstva. Napredek usklajevanja praks in orodij bi lahko merili letno, na podlagi povzetkov poročil UUNT. Komisija bi pet let po začetku veljavnosti sprememb uredbe o blagovni znamki Skupnosti (in po potrebi tudi direktive o blagovnih znamkah) lahko pregledala nov pravni okvir sodelovanja in bila zlasti pozorna na mehanizem financiranja za sodelovanje. Pregled bi moral temeljiti na letnih povzetkih poročil, ki jih pripravi UUNT.